

La Secretaria d'Universitats i Recerca estrena al seu web l'apartat "Dones, Ciència i Societat" per sistematitzar les dades en clau de gènere

Es consolida la paritat en les noves incorporacions del personal docent i investigador de les universitats públiques catalanes

S'impulsen diferents programes per afavorir més protagonisme de les dones en àmbits universitaris i de recerca on la seva presència és encara minoritària

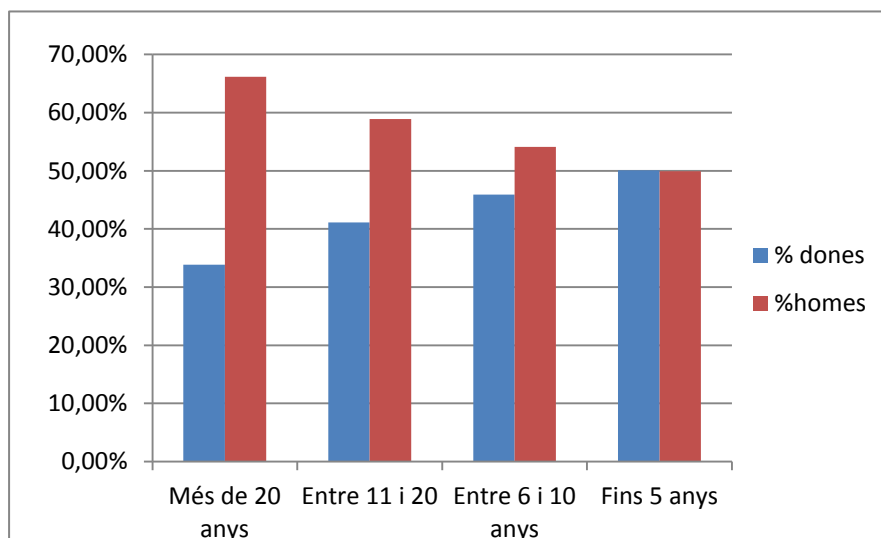
8 de cada 10 centres CERCA de recerca han aprovat un pla de gènere en els últims 3 anys

Dades d'AQU Catalunya mostren que la bretxa salarial és una realitat en les etapes inicials de la inserció laboral

Dimecres, 7 de març de 2018

Les universitats públiques de Catalunya han consolidat la igualtat de gènere pel que fa a les noves incorporacions de personal docent i investigador (PDI). Així, l'any 2016 un 50,1% de les incorporacions dels darrers cinc anys ja corresponien a dones. Aquest dada contrasta positivament amb les incorporacions de fa més de 20 anys on les dones representaven tan sols un 34%.

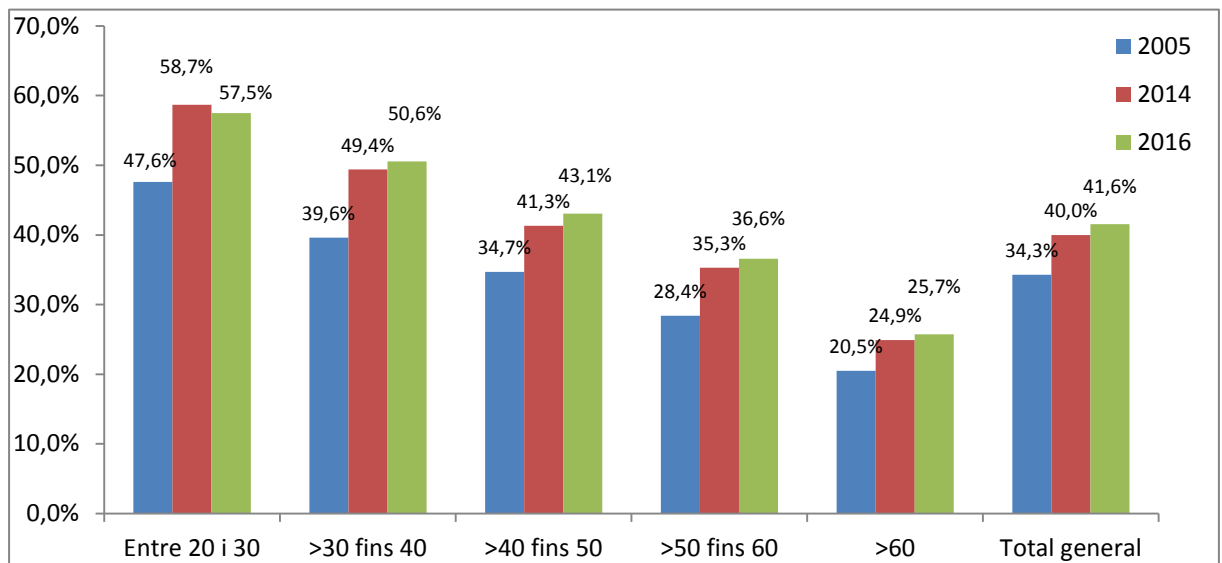
PDI Universitats públiques catalanes. Percentatge de dones segons any d'incorporació. Any 2016

Per franges d'edat del personal docent i investigador, l'evolució de les dades mostra que la tendència a la paritat no té volta enrere. Així, per a la franja d'edat d'entre 20 i 30 anys les dones ja representen prop d'un 60%.

PDI Universitats públiques catalanes. Percentatge de dones segons franges d'edat

Del conjunt de dades es desprèn que les mesures impulsades pel Govern de Catalunya, a partir de l'any 2012 amb el Pla estratègic de polítiques de dones per afavorir la igualtat de gènere en les places docents a la universitat, van donant fruit progressivament.

Estudis universitaris

Pel que fa als estudis universitaris, una de les estratègies en aquest àmbit és el programa STEMcat –de *Science, Technology, Engineering and Maths*–, que el Govern ha activat a través dels departaments de Presidència, Ensenyament i Empresa i Coneixement, per impulsar les vocacions científiques, tecnològiques i matemàtiques entre els estudiants de l'educació obligatòria. Un dels àmbits on incideix el programa és en incrementar la proporció de dones en aquests estudis a la universitat.

Les dades per gènere mostren que mentre les dones representen un 55,1% del total de les preinscripcions universitàries, tan sols un 30,3% ho fan en estudis STEM. Es tracta aquest d'un sector emergent a Europa amb una previsió de

creixement i demanda laboral molt elevades que s'estima en uns 7 milions de vacants fins al 2025.

Inserció laboral

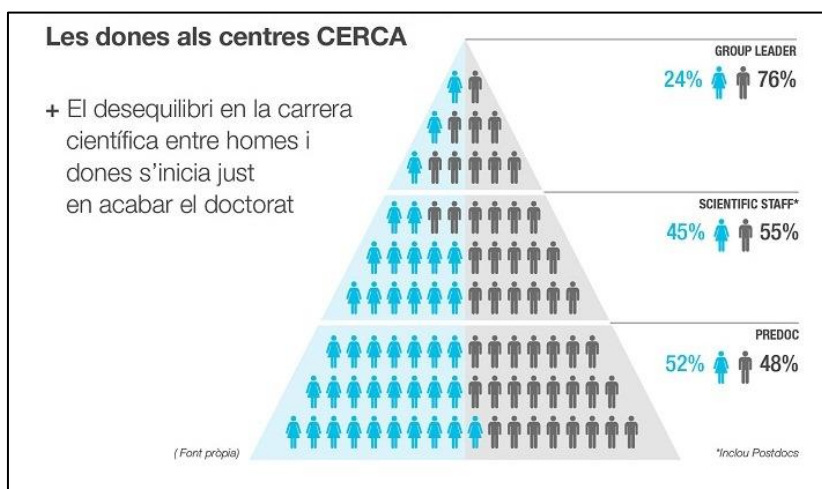
Pel que fa a la inserció laboral dels graduats i graduades de les universitats catalanes, les dades de l'enquesta del 2017 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU Catalunya) posen de manifest que malgrat que en una majoria de paràmetres les diferències no són significatives, sí que ho són en canvi en un aspecte rellevant com és l'econòmic. Així, la diferència d'ingressos salarials dels recents graduats és significativa en funció del gènere, la qual cosa evidencia que la bretxa salarial és una realitat en l'etapa més inicial de la inserció laboral.

Per a la secretària general del Consell Interuniversitari de Catalunya, Mercè Jou, és cert que s'han produït avanços significatius en qüestions de gènere i que **“disposem d'una de les lleis d'igualtat efectiva de dones i homes més avançades d'Europa”** però malgrat tot **“encara estem lluny d'assolir aquesta igualtat tant en la carrera professional acadèmica com en la de la recerca”**. En aquest sentit, Jou considera que **“el sostre de vidre és encara una realitat, com ho és la bretxa salarial, que cal corregir amb polítiques valentes”**.

Justament, per ajudar a combatre la desigualtat en matèria de gènere, el Consell interuniversitari de Catalunya (CIC) va crear l'any 2005 la Comissió Dona i Ciència per impulsar la igualtat de gènere en l'àmbit d'universitats i recerca. Actualment, totes les universitats catalanes disposen tant d'una unitat dedicada a l'impuls de les polítiques d'igualtat de gènere com d'un Pla d'igualtat.

Dones i ciència

En l'àmbit de la recerca, el desequilibri en la carrera científica entre homes i dones s'inicia just en acabar el doctorat. Les dades evidencien que hi ha paritat entre els homes i dones quan accedeixen a la carrera científica però just en acabar el doctorat, comença el desequilibri de gènere en detriment de les dones fins arribar a representar aproximadament un 25% en els llocs de màxima responsabilitat científica (caps de grup).

Per tal que la presència femenina en els càrrecs directius sigui proporcional al nombre de dones qualificades que treballen als centres de recerca, la Institució CERCA (Centres de Recerca de Catalunya) ha impulsat un seguit de mesures per a la implantació de la perspectiva de gènere en els seus centres.

Així, en els últims tres anys un 78% dels centres CERCA ha aprovat plans de gènere per mirar de revertir les xifres i augmentar la presència de les dones en llocs de més responsabilitat. També es promou l'equitat en els Comitès Científics Assessors Externs per anar incorporant dones a mesura que es renoven aquests organismes.

En l'àmbit de les incorporacions laborals s'han pres també mesures per evitar el biaix de gènere a l'hora de contractar personal investigador garantint per exemple la paritat en la selecció de currículums.

Una altra actuació té a veure amb minimitzar l'impacte de la maternitat entre les dones que es dediquen a la recerca. Així, en el moment de l'avaluació de la carrera, a les investigadores no se'ls computa l'any en què han estat mares i els centres ofereixen beques i ajuts socials a les mares recents.

La Institució CERCA ha signat un conveni de col·laboració amb l'Institut Català de les Dones (ICD) per incorporar les investigadores dels centres de recerca de Catalunya al Cercador d'Expertes de l'ICD (www.cercadordexpertes.cat), donant així més visibilitat a l'aportació de les dones en l'àmbit de la ciència i la tecnologia.

Finalment, es fomenta la participació en projectes europeus que analitzen la paritat de gènere en la recerca. Actualment, la Institució CERCA participa al SwafS-10-2018: *Analysing gender gaps and biases in the allocation of grants RIA Research and Innovation action*, que analitza les candidatures de dones a fons competitiu i quin finançament reben, en comparació als seus col·legues masculins.

Actuacions a l'AGAUR

L'Agència d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) ha incorporat també mesures per promoure la igualtat de gènere en les seves convocatòries. Actualment, un mínim del 40% de dones formen part de les comissions d'avaluació.

Igualment, tots els ajuts AGAUR incorporen des de fa un parell d'anys una clàusula de Declaració responsable per tal de prevenir i detectar casos d'assetjament sexual en els centres de treball de conformitat amb la Llei 5/2008 que vetlla pel dret de les dones a eradicar la violència masclista..

Web SUR

Coincidint amb el Dia Internacional de les Dones, la Secretaria d'Universitats i Recerca estrena al seu web l'apartat "Dones, Ciència i Societat"

(http://universitatsirecerca.gencat.cat/ca/03_ambits_dactuacio/ciencia_i_societat/d)

[ones i ciència/](#)) amb la finalitat de sistematitzar totes les dades de gènere del món universitari i de la recerca per fer visible la situació i l'evolució de la dona en aquests àmbits i ajudar d'aquesta manera a dissenyar millor les polítiques a impulsar.

En aquest apartat s'agruparan actuacions en matèria de gènere, indicadors sobre dones i ciència, dades sobre dones rellevants en la història de la ciència i estadístiques sobre convocatòries de recerca, entre altres.